

ОСНИВАЊЕ И ПОЧЕТАК РАДА ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА У ТИТОГРАДУ

Законом о оснивању Правног факултета у Титограду који је 28. IV 1972. године донела Скупштина СР Црне Горе окончани су трогодишњи припремни радови у вези са стварањем услова за почетак рада ове значајне високошколске установе у СР Црној Гори. Ови радови започети су 1969. године када је Правни факултет у Београду на захтев Извршног већа СР Црне Горе отворио свој Центар за ванредне студије у Титограду и уписао првих 230 ванредних студената права. У току три школске године утврђен је трајни обим интересовања за правне студије на подручју које гравитира Титограду и сагледане су кадровске, материјалне и техничке потребе за отварање факултета правних наука. Истовремено обављене су и неке сондаже потреба за правним кадровима на овом подручју па је закључено да се у оквиру развијања високошколске наставе у СР Црној Гори приступи оснивању правног факултета као приоритетне универзитетске установе.

Доношењем закона о оснивању овог факултета створена је и правна основа која је омогућила предузимање мера како би нови факултет започео са радом у школској 1972/73 години. Већ почетком маја 1972 године Извршно веће СР Црне Горе именovalo је Матичну комисију којој је поверен задатак да обави све потребне радње које ће омогућити почетак рада на новооснованом факултету већ у октобру 1972. године. За чланове Матичне комисије одређени су: др Никола Стјепановић, декан Правног факултета у Београду, др Војислав Бакић, др Милан Милутиновић и др Павле Димитријевић, редовни професори Правног факултета у Београду, др Ристо Вукчевић, декан Економског факултета у Титограду, др Бранко Ивановић, ванредни професор Економског факултета у Титограду и др Мијат Шуковић, потпредседник Извршног већа СР Црне Горе. Овако састављена Матична комисија је приступила извршењу задатка који јој је био одређен у Закону о оснивању правног факултета а који се састојао у томе да обави све организационе послове за почетак наставе на прве две године студија правних наука у Титограду. Задатак и овлашћења Матичне комисије били су одређени цитираним законом у нешто ширим оквирима него што је то било уобичајено пошто су се имале у виду специфичности услова који постоје нарочито у односу на кадровске проблеме и могућности на овом подручју. Тако, Матична комисија је добила овлашћење да утврди наставни план и програме за I и II годину студија и да сагласно томе распише конкурсе за избор наставника и сарадника који ће преузети извођење наставе у току ове школске године.

Приликом утврђивања наставног плана за I годину студија Матична комисија је имала у виду наставне планове свих правних факултета у земљи па је одлучила да у тај план уврсти следеће наставне дисциплине: Историја државе и права, Римско право, Увод у право, Општа социологија, Политичка економија I део и Основи народне одбране. У наставни план II године унети су предмети: Уставно право, Кривично право, Увод у Грађанско право и Стварно право, Породично и Наследно право, Политичка економија II и Основи народне одбране. Настава из ових предмета у току ове школске године изводи се према програмима који су прихваћени и који су углавном идентични са програмима за истоимене предмете са других правних факултета у нашој земљи. Тако, за предмете „Историја државе и права” (као јединствена дисциплина и за националну и за општу историју државе и права) и Уставно право прихваћен је програм по коме се изводи настава на Правном факултету у Новом Саду. Програми за предмете „Политичка економија I и „Политичка економија II” одговарају углавном програмима за предмете „Привредни систем СФРЈ” и Политичка економија из наставног плана Правног факултета у Београду. Остали предмети предају се према стандардним програмима за те дисциплине који су прихваћени од већине наших правних факултета.

Приступивши решавању кадровских питања, Матична комисија је списала конкурсе за избор наставника и сарадника за све предмете I и II године — изузев предмета Политичка економија I и II пошто се стало на гледиште да за ове дисциплине треба ангажовати наставнике одговарајућих предмета са Економског факултета у Титограду. Имајући у виду то да интереси новог факултета налажу непосредно ангажовање и извесног броја истакнутих универзитетских наставника и научних радника са других факултета. Матична комисија је одлучила да упути позиве Николи Срзентићу, судији Уставног суда Југославије и проф. Правног факултета у Новом Саду и проф. др Браниславу Недељковићу, научном саветнику САН и професору правних факултета у Београду и Сарајеву и да им повери наставу из предмета Кривично право, односно Римско право у својству редовних професора. Исто тако за извођење наставе из предмета Увод у право ангажован је по позиву др Бранко Ивановић, ванр. проф. Економског факултета у Титограду. На основу досад окончаних конкурса Матична комисија је изабрала др Томицу Никчевића, научног саветника САН за редовног професора за предмет „Историја државе и права” и др Петра Стојановића, адвоката из Титограда за ванредног професора за предмет Породично и Наследно право. За избор наставника за предмете Уставно право и Увод у грађанско и Стварно право поступак је у току, као што је у току и поступак за избор извесног броја асистената. За извођење наставе из предмета за које није било кандидата на расписаним конкурсима, Матична комисија је ангажовала по позиву извесан број наставника са Правног факултета у Београду и Економског факултета у Титограду.

Поред ових послова Матична комисија је спровела и све потребне организационе и техничке мере за отпочињање наставе у школској години 1972/73. У I годину студија уписано је 430 редовних и 160 ванредних студената а у II годину уписало се је 80 студената. Велики број студената I године објашњава се великим интересовањем за правне студије као и чињеницом да је Матична комисија издејствовала сагласност Извршног већа СР Црне Горе да се реализује концепција о I години факултетских студија као селективној години и да се због тога не уведе никаква ограничења за упис у ту годину правних студија. Почетак наставе омогућен је поред осталог и организовањем Секретаријата факултета и избором секретара факултета и четири радника у секретаријату. Предусретљивошћу Економског факултета у Титограду омогућено је извођење наставе у

две слушаонице као и смештај администрације и наставника у неколико просторија у згради поменутог факултета. Матична комисија је обавила и многе друге текуће послове а донела је и неке од најважнијих нормативних аката факултета који су били неопходни за почетак редовног рада у њему. При томе се имало у виду да ови акти имају привремен карактер и да ће редовни факултетски самоуправни органи донети своје акте о свим питањима управљања и рада факултета.

Матична комисија се налази непосредно пред завршетком свог рада и може се очекивати да ће већ у летњем семестру текуће школске године Правни факултет у Титограду имати своје редовне органе управљања чиме ће се окончати и ова почетна фаза живота и рада најмлађег правног факултета у нашој земљи.

Др Павле Димитријевић

ЧЕТРАДЕСЕТ ДЕВЕТИ КОНГРЕС НЕМАЧКИХ ПРАВНИКА

Од 19. до 22. септембра 1972. године одржан је у Диселдорфу 49. конгрес немачких правника, који је окупио око 2.500 учесника и изванредан број гостију из 17 држава. Његов организатор је Удружење „Конгрес немачких правника“, основано 1860. године са сврхом да на научној основи истражује потребе за изменама и допунама немачког правног поретка, да јавности износи предлоге за даљи развој права и да негује живу размену мишљења међу немачким правницима. У тематском погледу конгрес се одликује тесном повезаношћу савремене правне науке са правном политиком и праксом Савезне Републике Немачке, али његов рад и резултати имају несумњиво и даљи домет теоријског и примењеног интересовања.

Конгрес је радио у осам радних група, од којих је свака обрађивала одређену тему једне правне области. Рад се одвијао на темељу генералног реферата и по правилу још два допунска реферата, с тим што је генерални реферат презентирао у потпуности, а допунски реферати посредством теза и краћих излагања њихових аутора. После опсежних дискусија рад је завршен доношењем закључака, који се одликују углавном препорукама законодавцу у погледу правне политике и изградње правног система. На крају су учесници конгреса могли да саслушају веома интересантно предавање професора др Петера Бадурa о својини у савременом уставном праву.

На дневном реду биле су следеће теме: о законском праву наслеђивања и законитом делу; о праву својине у градском грађевинском подручју; о кривичноправним средствима за успешније сузбијање привредног криминалитета; о целисходности доношења законских одредаба о оснивању и унутрашњем уређењу новинских предузећа и других предузећа медијума информисања ради заштите слободе штампе; о социјалном обештећењу у случају личних штета за које заједница сноси повећану одговорност; о целисходности да се изменом устава формира надлежност савеза у доношењу оквирних прописа о општинама; о одредбама пореског права у погледу кретања имовине повезаних друштава, а с обзиром на право о друштвима; и најзад о стању и могућностима истраживања правосудја.

Приказивање овако разноврсног програма премаша могућности једног учесника, стога ћу остати у границама властите специјалности. Биће речи о раду кривичноправног одељења, наиме о теми које се кривичноправне мере могу да препоруче за успешније сузбијање привредног криминалитета. Главни реферат је поднео професор др Клаус Тидеман (Klaus Tiedemann), а допунске реферате професор др Петер Нол (Peter Noll) и др Херберт Шефер (Herbert Schäfer).